

وزیر علوم در اجلاس رؤسای دانشگاه‌ها: اقتدار دفاعی کشور متکی به اقتدار علمی است

وزیر علوم در اجلاس رؤسای دانشگاه‌ها با تأکید بر اینکه اقتدار دفاعی کشور متکی به اقتدار علمی است، گفت جنگ اخیر جنگ علم و فناوری بود.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه بناب، اجلاس رؤسای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی، پژوهشی و فناوری کشور و جلسه مشترک با مسئولان دفاتر نهاد نمایندگی رهبری در دانشگاه‌ها، با حضور دکتر سیمایی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، برگزار شد.

دکتر سیمایی در این نشست با تأکید بر اینکه جنگ اخیر نشان داد اقتدار دفاعی کشور متکی به اقتدار علمی است، گفت: اگر در علم و فناوری کوتاهی کرده بودیم، این توفیقات در عرصه دفاع حاصل نمی شد. ترکیب اقتدار علمی و اقتدار نظامی، همراه با مقاومت و روحیه مردم، این افتخارات را رقم زد.

وزیر علوم گفت: بسیار خرسندم که در آغاز سال تحصیلی توفیق پیدا کردیم جلسه مشترکی میان رؤسای محترم دانشگاه‌ها و مسئولان دفاتر نهاد نمایندگی رهبری در دانشگاه‌ها برگزار کنیم.

وی با اشاره به تحولات کشور از اجلاس حضوری سال گذشته در همدان تاکنون اظهار کرد: از آن اجلاس تا امروز، اتفاقات تلخ و شیرین بسیاری در کشور رخ داده که در رأس آن‌ها شهادت سیاست‌گذار ارزشمند علم و فناوری و پشتیبان حقیقی نهاد علم، امام شهید حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای است. شهدای بسیاری را از دست دادیم؛ البته ما از دست دادیم، آن‌ها به وصال رسیدند.

وزیر علوم همچنین با یاد از شهید سعید شمع‌داری، استاد دانشگاه علم و صنعت گفت: وقتی خدمت خانواده ایشان رسیدم، روحیه و مقاومت این خانواده برای من بسیار قابل توجه بود.

دکتر سیمایی با اشاره به تحولات دو جنگ اخیر گفت: در کنار تلخی‌ها، افتخارات فراوانی برای ایران عزیز رقم خورد که اکنون مجال تحلیل آن نیست. همین قدر می‌گویم که افتخار می‌کنیم ایران توانست مرزهای قدرت قدرتمندترین ارتش دنیا را مشخص کند و مشت آن‌ها را باز کند. این افشاگری حتی کسانی را که «سُیُوفُهُمْ عَلَیْنا» است و حتی اروپایی‌ها را نیز از این جهت خرسند کرده که قد و اندازه آمریکایی‌ها آشکار شده است.

وی سه محور اصلی سخنان خود را «دفاع از نهاد علم و دانشگاه»، «عملکرد دانش و دانشگاه در دو سال گذشته» و «برنامه‌های انجام شده و پیش‌رو» عنوان کرد و گفت: مهم است که کارکرد نهادی را که در خدمت مردم است، مرور کنیم؛ نهادی که به برکت جمهوری اسلامی رشد و نمو پیدا کرده است.

وزیر علوم با بیان اینکه جنگ اخیر، جنگ فناوری و جنگ علم و تکنولوژی بود، گفت: این جنگ نشان داد اقتدار دفاعی ما مطمئناً متکی به اقتدار علمی بوده است. اگر در علم و فناوری کوتاهی داشتیم، در دفاع نیز این توفیقات حاصل نمی شد. ترکیب اقتدار علمی و اقتدار نظامی، در کنار مقاومت و روحیه مردم، این افتخارات را آفرید.

دکتر سیمایی تربیت نیروی انسانی متخصص را یکی از بنیادی‌ترین خدمات دانشگاه دانست و اظهار کرد: اگر نهاد علم هیچ خدمتی نکرده باشد جز اینکه توانسته برای کشور در هر حوزه‌ای متخصص تربیت کند، خدمت بزرگی انجام داده است. از دبستان تا بیمارستان و پزشکی، از عدلیه و دادگستری تا صنعت، خدمات و کشاورزی، حوزه‌ای نیست که نهاد علم در آن حضور نداشته باشد.

وی افزود: دانشگاه را می‌توان جامع‌ترین نهاد علمی کشور دانست. بیش از سه هزار برنامه درسی داریم که تقریباً تمام نیازهای کارشناسی کشور را تأمین می‌کند. باید تصور کنیم اگر این نهاد وجود نداشت یا به موازات نیازهای کشور ارتقا پیدا نکرده بود، کشور با چه شرایطی مواجه می شد.

وزیر علوم ارتقای فرهنگ عمومی را یکی دیگر از کارکردهای مهم دانشگاه عنوان کرد و گفت: دانشگاه فقط

نیروی انسانی متخصص تربیت نمی کند، بلکه به فرهنگ عمومی، گسترش عقلانیت، اخلاق، همزیستی و سازگاری در کشور نیز کمک شایانی کرده است.

وی ادامه داد: به خصوص به برکت جمهوری اسلامی، این نهاد فخیم به اقصی نقاط کشور و حتی لب مرزها گسترش یافته و امروز در نقاط مختلف کشور یک نهاد علمی یا واحد دانشگاهی حضور دارد. این توسعه به ارتقای فرهنگ و گسترش عقلانیت کمک کرده است.

دکتر سیمایی با اشاره به آمار مشارکت در اغتشاشات دی ماه گفت: آمار رسمی نشان می دهد کمترین مشارکت در اغتشاش و تخریب مربوط به تحصیل کرده ها بوده است و نرخ مشارکت بیشتر در میان دیپلم و پایین تر مشاهده شده؛ کسانی که یا دانش آموز بوده اند یا تحصیلات کافی و دانشگاهی نداشته اند. این پهلوی چپ ها کسانی را می توانند تحریک کنند که از سطح دانش خوبی برخوردار نیستند.

وی افزود: گاهی که به درستی از آمایش سخن گفته می شود، باید مراقب باشیم دانشگاه این کارکرد توسعه فرهنگی خود را از دست ندهد.

وزیر علوم تولید علم و حضور در میان سرآمدان علمی جهان را یکی دیگر از خدمات دانشگاه دانست و گفت: در سال ۱۹۹۶ میلادی، رتبه علمی ایران ۵۴ بود و حدود ۸۵۰ مقاله داشتیم. امروز به حدود ۷۵ هزار مقاله و رتبه ۱۵ یا ۱۶ رسیده ایم.

دکتر سیمایی افزود: در جلسات بعدی، اگر فرصت باشد، توضیح خواهم داد که چرا می توانیم بهتر از این باشیم و نیستیم؛ اما همین مسیر یک افتخار است. ایران تقریباً از دهه ۷۰ وارد مرحله جدی تولید علم شده است.

وی ادامه داد: پیش از انقلاب، دانشگاه ما عمدتاً آموزشی بود. البته محققان، استادان و برجستگان علمی فراوانی در کشور داشتیم، اما نهاد دانشگاه، نهاد پژوهشی به معنای امروز نبود؛ پژوهشگاه نداشتیم، مجلات علمی آن چنان توسعه یافته نبود و تولید مقاله به یک فرهنگ عمومی تبدیل نشده بود.

وزیر علوم گفت: دانشگاه در جمهوری اسلامی از مرحله پژوهش به مرحله فناوری نیز قدم گذاشت و امروز این قدرت و توان را پیدا کرده ایم که آموزش را به پژوهش، پژوهش را به فناوری و نوآوری و سپس به تجارت، تولید ثروت و حرکت از اقتصاد ساده به اقتصاد مبتنی بر دانش پیوند بزنیم.

دکتر سیمایی با اشاره به ظرفیت زیست بوم فناوری کشور گفت: امروز در دانشگاه های کشور ۶۰ پارک علم و فناوری داریم و بیش از ۱۷۰ هزار فناور در این زیست بوم فعالیت می کنند که اکثریت آن ها دانشگاهی هستند؛ از شرکت های دانش بنیان تا هسته های فناور.

وی افزود: ۵۰ هزار محصول در پارک های علم و فناوری تولید می شود. اگر کسی بپرسد ارتباط دانشگاه با جامعه و صنعت کجاست، یکی از مهم ترین مصادیق آن همین پارک ها هستند. پارک ها محصول دانشگاه و شرکت ها نیز محصول دانشگاه اند.

وزیر علوم ادامه داد: این مجموعه در سال گذشته، سالی که کشور درگیر دو جنگ بود، بیش از ۵۰۰ همت و به طور دقیق ۵۵۸ همت گردش مالی داشته است.

وی گفت: از این ۵۰ هزار محصول، دو هزار محصول جزو محصولات تحریمی است؛ بنابراین دانشگاه علاوه بر اینکه پشتوانه دفاع کشور بوده، به تاب آوری کشور نیز کمک کرده و در زندگی روزمره مردم هم خدمت ارائه می کند.

دکتر سیمایی گفت: این کارکردها و خدمات دانشگاه موجب شده اعتماد اجتماعی به استاد و دانشگاه بالا باشد. اعتماد اجتماعی به استادان تقریباً بالاترین اعتماد در میان اقشار مختلف جامعه است و اعتماد به دانشگاه نیز بالاتر از حد متوسط قرار دارد.

وی توانمندی، کارآمدی و سلوک اخلاقی در دانشگاه را از عوامل شکل گیری این سرمایه اجتماعی دانست و

گفت: این موارد را بیان کردم تا تأکید کنم که باید این سرمایه بزرگ نظام را قدر بدانیم و حفظ کنیم.

وزیر علوم گفت: کمترین بی‌نظمی و ناهنجاری در دانشگاه رخ می‌دهد. فساد مالی در دانشگاه نیست؛ البته نمی‌گویم صفر است، چون هیچ نهاد معصومی نداریم. جاسوسی در دانشگاه نیست؛ بنابراین نباید تا این اندازه دلوپس و نگران بود.

دکتر سیمایی با اشاره به حجم گسترده فعالیت‌های دانشگاهی در کشور گفت: اگر کل نهاد علم و همه دانشگاه‌ها را در نظر بگیریم، روزانه ده‌ها هزار تصمیم، تدریس، تحقیق، جلسه دفاع، انتشار مجله و نشریه علمی و رویداد فرهنگی و ورزشی برگزار می‌شود؛ آن هم در پهنه‌ای با بیش از سه میلیون دانشجو و میلیون‌ها نظاره‌گر.

وی افزود: امروز همه این موبایل‌ها نظاره‌گرند و از هر اتفاقی تصویری ثبت می‌شود. در میان ده‌ها هزار رخداد و با وجود چند میلیون ناظر، گاهی در گوشه‌ای یک اتفاق رخ می‌دهد و بلافاصله فریاد «واااااا» بلند و توییت و توپخانه شروع می‌شود.

وزیر علوم تأکید کرد: اگر هدف مچ‌گیری نیست، اگر هدف تضعیف نهاد علمی نیست و اگر فریب دشمن را نخورده ایم و در زمین دشمن بازی نمی‌کنیم، باید خیرخواهانه و با حسن نیت عیب را برطرف کنیم.

وی افزود: هنر نیست که ده‌ها هزار تصمیم، کلاس و برنامه درسی که هر روز در حال اجراست، با یک نقطه تاریک نادیده گرفته شود و کل نهاد دانشگاه زیر سؤال برود.

دکتر سیمایی ادامه داد: نهاد علم در ایران به برکت روحیه مقاومت و انرژی‌ای که رهبری شهید به این کشور تزریق کردند، جایگاه ویژه‌ای دارد. به قول اصولیون، این «انصراف» به اکمل افراد ندارد، بلکه به شایع‌ترین مصداق دارد؛ بنابراین هرگاه از دانشگاه سخن می‌گوییم نباید یک مورد استثنایی را به کل دانشگاه تعمیم دهیم.

وزیر علوم با اشاره به کاهش سهم آموزش عالی از بودجه کشور گفت: سهم ما از کل بودجه کشور تا چند سال قبل ۳.۹ درصد بود و امروز به ۲.۳ درصد رسیده است؛ در حالی که عائله ما بیشتر و مأموریت‌هایمان سنگین‌تر و وسیع‌تر شده است.

وی افزود: همین ۲.۳ درصد نیز که روی کاغذ است، به طور کامل داده، تخصیص و پرداخت نمی‌شود. تا چند سال قبل سهم ما ۳.۵ تا ۳.۹ درصد بود. باید دید با چه میزان منابع چه خدماتی ارائه کرده ایم و اکنون چه میزان دریافت می‌کنیم.

دکتر سیمایی تصریح کرد: اگر از نهاد علم توقع داریم، توقع باید متناسب با اختیاراتی باشد که دارد و متناسب با امکاناتی باشد که در اختیارش قرار داده ایم.

وی با استناد به آیه قرآن کریم گفت: «لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ تَقَسًّا إِلَّا وُسْعَهَا».

وزیر علوم ادامه داد: ما این آیه را معمولاً در حوزه شخصی می‌خوانیم و می‌گوییم هر تکلیفی تابع قدرت و توان آدم است؛ چرا این قاعده را در حوزه عمومی نیز اعمال نکنیم؟ اگر از یک سازمان و ساختار انتظاری دارید، باید قدرت و توان آن را نیز در نظر بگیرید؛ ببینید چقدر به آن اختیار و چقدر اعتبار داده‌اید.

دکتر سیمایی گفت: با همه این احوال، نهاد علم در ایران بهره‌ورترین نهاد کشور است.

وزیر علوم در ادامه با اشاره به اثر جنگ و تحریم بر تولید علمی کشورها گفت: روسیه یک ابرقدرت نظامی و اتمی است. این کشور در سال ۲۰۲۱ حدود ۱۳۲ هزار مقاله منتشر و نمایه می‌کرد، اما امروز این رقم به حدود ۹۰ هزار مقاله رسیده است. وقتی علت را می‌پرسید، پاسخ جنگ و تحریم است.

وی افزود: روسیه در سال ۲۰۲۵ رشد منفی ۳۱ درصدی داشته است؛ اما ما با همه این شرایط ۱.۶ درصد رشد

داشتیم.

دکتر سیمایی ادامه داد: در سال ۲۰۲۱ حدود ۷۹ هزار مقاله داشتیم و از سال ۲۰۲۳ روند ما کاهشی شد، اما دوباره در سال ۱۴۰۴، با وجود جنگ، ۱.۶ درصد رشد مقاله داشتیم.

وی گفت: اینکه با وجود رشد ایران، برخی کشورها از ما جلو افتاده اند، توضیح و تحلیل علمی دارد؛ زیرا رشد آن ها مضاعف شده است. بعضی از این کشورها در انتشار مقاله رشد ۴۰ درصدی داشته اند، در حالی که از نظر تعداد مطلق مقاله همچنان از ما کمترند.

وزیر علوم با تأکید بر ضرورت سرمایه گذاری در دانشگاه گفت: رمز موفقیت دانشگاه عین رمز موفقیت دفاع در کشور است. ما در صنعت دفاعی خوب سرمایه گذاری کردیم و ساختار آن نیز بسیار متریقی است.

وی افزود: اگر بخواهیم دانشگاه از همه ظرفیت های خود استفاده و این ظرفیت ها را بالفعل کند، هم باید سرمایه گذاری مناسبی داشته باشیم و هم ساختار آن را اصلاح کنیم، نه اینکه آن را تضعیف کنیم.

دکتر سیمایی گفت: ما همین سرمایه اندک را که داریم صرف دانشگاه و نهاد علم کرده ایم. بعضی ها پول مردم را صرف روزنامه و خبرگزاری می کنند و تازه مدام هم دانشگاه را می کوبند؛ به جای اینکه باعث انسجام شوند، موجب التهاب در دانشگاه می شوند.

وی افزود: چرا پول دانشگاه باید صرف روزنامه و خبرگزاری شود؟ ما پول بی حساب و کتاب و بی مسئولیت هم نداریم که دائماً صرف کنفرانس، سمینار، جلسه، توزیع پاداش و هدیه شود.

وزیر علوم تأکید کرد: دانشگاه سالم ترین نهاد و نهاد علم منزه ترین نهاد است. البته معصوم نیست و این یک مقایسه نسبی است.

دکتر سیمایی در پایان با اشاره به نقش دانشگاه ها در مراسم تشییع رهبر شهید گفت: دانشگاه در مراسم تشییع حماسی رهبر شهید، امام شهید نیز روسفید درآمد و به وظیفه خود عمل کرد.

وی افزود: بیش از ۳۰۰ هزار ظرفیت اسکان برای زائران پیکر مطهر رهبر شهید و خانواده شهیدشان تدارک دیدیم و خوشبختانه دانشگاه ها توانستند به بهترین وجه از عهده این وظیفه ملی و دینی برآیند.

پایان خبر/